



Finlands Tandläkarförbunds mål inför riksdagsvalet 2019

Det är klokt att satsa på munhälsan

God munhälsa är en viktig del av hälsan. Varannan finländare har emellertid en kronisk inflammation av något slag i sin mun. Munsjukdomar försämrar livskvaliteten och arbetsförmågan. Det finns också ett samband mellan dem och ett stort antal sjukdomar. Munsjukdomarna kan till exempel öka risken för hjärt- och hjärninfarkt, försvaga vårdbalansen vid diabetes, ha ett samband med uppkomsten av Alzheimers sjukdom och vara en av orsakerna till missfall. Om de inte behandlas blir det dyrt för oss alla, såväl för individen, arbetsgivarna som för hela samhället. Det bör satsas klart mer än tidigare på att förebygga och behandla mun- och tandsjukdomar samt på vårdarrangemangen.

Alla har rätt till en frisk mun

Undersökningar visar att användningen av hälsovårdstjänster och munhälsan är i hög grad beroende av människans socioekonomiska ställning även i Finland. Klientavgifterna är klart högre i den offentliga primärvården än i hälso- och sjukvården i övrigt. De dyra avgifterna hindrar en del av befolkningen att söka vård. Alla har inte möjlighet att få en mun utan smärta och inflammation eller proteser som möjliggör ett fungerande bett. Människor i alla åldrar bör ha lika rätt till en frisk mun oberoende av sin ekonomiska ställning, livssituation eller bostadsort.

Vi måste minska hälsoskillnaderna inom munhälsan:

- Styra resurser till förebyggande av munsjukdomar och utfärda bestämmelser som säkerställer avgiftsfria tjänster som förebygger munsjukdomar.
- Sörja för att särskilt barn och unga som riskerar utslagning har tillgång till munhälsovårdstjänster.
- Precisera förordningen om rådgivningsverksamhet, skol- och studerandehälsovård samt förebyggande mun- och tandvård för barn och unga på så sätt att alla barn och unga under 18 år har möjlighet att besöka tandläkaren tillräckligt ofta.
- Sörja för att personer som är beroende av annan omsorg får den hjälp de behöver med den dagliga munhygien.
- Öka människors medvetenhet om munhälsans betydelse för den allmänna hälsan.
- Öka människors medvetenhet om riskerna som tobaksprodukter och alkohol innebär för munhälsan.
- Främja hälsosamma mat- och dryckesvanor och utarbeta en rekommendation om en godis-, saft- och läskfri småbarnspedagogik och skola.

Mot en bättre munhälsa med smidiga vårdkedjor

I samband med reformen av social- och hälsovårdssystemet är det viktigt att sörja för fungerande modeller för organiseringen av munhälsovården och för tillräcklig resursallokering. I resursallokeringen bör man fästa särskild uppmärksamhet vid tjänsterna för barnfamiljer och äldre samt för att dessa tjänster är integrerade i de övriga social- och hälsovårdstjänsterna. Större satsningar behövs även beträffande specialtandläkartjänster. De är alltför få i relation till befolkningens behov och de regionala skillnaderna beträffande tillgången på dessa tjänster är orimliga. För att reformerna ska lyckas är det också viktigt att sörja för tandvårdspersonalens arbetshälsa, motivation och kunnande.

Vi måste säkerställa kundinriktade tjänster av hög kvalitet:

- Ge klienten rätt att välja tjänsteleverantör.
- Säkerställa en mångsidig serviceproduktion och verksamheten vid tandläkarmottagningar av olika storlek.
- Reservera nödvändiga resurser för äldre personers munhälsotjänster.
- Trygga en tillräcklig resursallokering för specialtandläkarutbildning och specialtandläkartjänster.
- Styra resurser för upprätthållande och utveckling av kompetensen och utveckling av ledarskap.
- Garantera de fungerande datasystem som krävs för att personalen ska kunna arbeta effektivt.